

Kritické lístky

zpravodaj pro přátele Kritického myšlení

6

březen 2016

Co najdete v tomto čísle?

- **Inspirace do výuky:**
Čtení s dětmi i rodiči a Slůně
- **Zajímavosti:**
Šest užitečných rad při prezentaci
- **Do knihovny:**
Jonáš spěchá domů
Velká kniha čůrání
Ptáček a lev

Milí čtenáři,

toto číslo KL jsme naplnili snadno a rychle. Máme radost, když se nám podaří získat popis lekce či aktivity do výuky od učitelů, kteří dosud v KL nepublikovali. To je případ Zdeňky Procházkové a její lekce o Slůněti. Věříme, že učitel, který píše o své práci, ji zároveň reflektuje a vylepšuje. Ohlédnutí za vykonanou prací je dobrou příležitostí k hlubšímu zamyšlení, na které není v běžném učitelském životě čas a energie. Díky svému textu po sobě učitel zanechává viditelnou stopu, ke které se může vracet i v budoucnu. Výsledek jeho práce může inspirovat kolegy a dobro se šíří dál.

Lenka Veisová a Jana Zajícová už patří mezi zkušené autorky článků. Jejich cen-

né zkušenosti z praxe jsou vždy sepsány srozumitelně, poutavě a čtivě. Přečtěte si jejich příspěvky o tom, jak zapojit rodiče do smysluplné hodiny čtení a jak zábavně naučit žáky prezentovat před spolužáky.

O recenzi se postarala Kamila Bergmanová. Přináší svůj pohled na dětské knihy *Jonáš spěchá domů*, *Velká kniha čůrání* a *Ptáček a lev*. I nadále se budeme snažit oslovovat zdatné učitele, aby se ohlédlí za svou každodenní výukou, plnou zajímavých nápadů a zkušeností, a vytáhli z ní skutečné perly, které stojí za sepsání.

Kateřina Šafránková

Inspirace do výuky

Přinášíme vyzkoušené hodiny od učitelů, kteří rozvíjejí kritické myšlení u svých žáků.

Čtení s dětmi i rodiči

Lenka Veisová, ZŠ Kunratice

Společné čtenářské dílny pro děti a rodiče organizuji již několik let. Vycházím i ze své zkušenosti, že společný prožitek rodičů a dětí při četbě zajímavé knihy přináší všem zúčastněným radost. Rodiče si užívají chvíli strávenou se svými dětmi a děti jsou šťastné v přítomnosti svých rodičů. Dílny organizuji pravidelně dvakrát ročně již od 1. třídy. Moje obava, že přijde málo rodičů, se nenaplnila. Pokud rodiče nemohli přijít, poslali prarodiče. Na dílnách jsem měla vždy tak patnáct

a více rodičů, popřípadě prarodičů. Těm dětem, kterým rodiče nepřišli, se věnovali ostatní rodiče.

Dílny pro prvňáky a druháky dělám z knih Pavla Čecha, které mě nadchly svojí poetikou, silou příběhu, krásou ilustrací a kratším textem. Jedna z nich je i kniha *O klíči*. Tuto dílnu jsem realizovala na začátku 2. třídy.

Lavice ve třídě byly rozestavěny do hnízd, aby v každé skupině byly čtyři děti a jejich rodiče, popřípadě prarodiče.

Na začátku hodiny jsem řekla, co nás v dílně bude čekat: *Podle indicií se pokusíme zjistit, o čem dnes budeme číst. Při čtení*

textu budeme předvídat, jak by se mohl příběh dál vyvíjet a zároveň budeme odpovídat na otázky k textu. V závěru se pokusíme vymyslet vlastní příběh.

Na začátku dostala každá skupinka krabíčku, ve které byly obrázky (truhla, sejf, dveře, auto, vrátka do zahrady). Jejich úkolem bylo zjistit, co mají tyto obrázky společného, a napsat, na co přišly na lístek,

zatím o tom pomlčet a zpátky vložit do krabíčky. Ve skupinách proběhla diskuse, do které se zapojili i rodiče. Po splnění úkolu si šly děti sednout do kruhu na koberec, rodiče zůstali v lavicích v roli pozorovatelů. V látkovém sáčku jsem měla klíč. Děti hmatem zjišťovaly, co je to za předmět, ale dokud se všechny nevystřídaly, musely mlčet. Většina uhodla, že jde o klíč. Teď byla ta chvíle, kdy každá skupinka odtajnila, co mají předměty v krabíčce společného. (Uhodli všichni.)

Poté jsem představila knihu, ze které budeme číst. (Je to kniha o chlapci,

kterému se nechce do školy, protože by chtěl raději prožít dobrodružství. Chlapec najde klíč, strčí ho do kapsy a přemýšlí, od čeho by mohl být. Zároveň si to představuje a ani nezpozoruje, že mu klíč z kapsy vypadl. Kniha má otevřený konec, protože klíč najde zase jiný chlapec a uvažuje, od čeho by mohl být...).

Text jsem rozdala dětem po jednotlivých stránkách. Kdo nečetl, sledoval ilustrace na interaktivní tabuli. Ke každému obrázku jsem kladla otázky, na které děti odpovídaly. Hned v úvodu jsou na obrázku kalhoty s děravou kapsou a děti předvídaly, proč právě tyto kalhoty budou hrát v příběhu dů-

ležitou roli. (Myslely si, že se mu roztrhne kalhoty ještě víc, že ztratí kapesník nebo nějakou hračku, kterou si vzal z domova.) Protože si chlapec představuje sám sebe na nejrůznějších místech, i moje otázky směřovaly k představivosti dětí. K tomu, jak by se zachovaly ony na místě chlapce.

Na závěr se děti zamyslely nad tím, co klíč klukovi umožnil, přestože ho nakonec ztratil. (Většina odpověděla, že měl radost z toho, jak si představoval od čeho je, že snil, že možná ani nebyl smutný, když zjistil, že ho ztratil.)

V další části hodiny jsem položila otázku: *A co ten druhý kluk? Jak to s ním a klí-*

čem dopadne? To už nám kniha neřekne, ale my si příběh můžeme vymyslet sami.

Do tohoto úkolu se zapojili i rodiče. Zapisovali nejen nápady dětí, ale přispěli také svými nápady. Zajímavé bylo pozorovat, jak se navzájem domlouvali.

Na závěr každá skupina přečetla svůj příběh. Byly to opravdu povedené práce. Měli jsme je vystavené ve třídě a všichni jsme na ně byli náležitě pyšní. Myslím si, že se rodičům dílna líbila, protože na ni byly jen pozitivní ohlasy. Měla jsem z toho radost a na oplátku jsem pro ně připravila v dalším pololetí dílnu psaní.

Ale o tom až někdy příště.

Slůně

Zdeňka Procházková, ZŠ Dolní Dubňany

V hodinách českého jazyka občas hlasitě předčítám i v případě, že děti už umí číst. Domnívám se, že děti potřebují mít vzor výrazného čtení. Více se soustředí na aktivní naslouchání a prožitek z četby. Lekci jsme realizovali na začátku 2. ročníku. Práce nám zabrala zhruba dvě vyučovací hodiny.

V úvodu hodiny jsem žákům položila dvě otázky:

Co tě rozveselí, když je ti smutno?
(lechtání od táty, pomazlení s mámou, s plyšáky, sledování televize...)

Komu se jdeš svěřit, s kým se jdeš poradit, když máš nějaké starosti? (za mámou a tátou, protože jsem zvyklá)

Nejdříve si žáci sdíleli odpovědi ve skupinkách, pak je někteří prezentovali před třídou.

Potom jsem dětem řekla: *Budu vám číst pohádkový příběh o slonovi.* Na koberci byly položeny tři knihy o slonech. Já jsem z jedné z nich přečetla úryvek a žáci měli poznat, z které knihy pochází. Poznali, že se jedná o knihu *Jak bylo malé růžové slůně jednou velmi smutné a jak to všechno dobře dopadlo* z nakladatelství Thovt.

Poté jsem začala číst příběh. V průběhu čtení jsem dělala pauzy a kladla dětem otázky. Občas jsem se přesvědčila, jestli děti rozumí některým slovům.

V Africe žilo jednou jedno velké stádo slonů. Žilo v něm také malé růžové slůně. Jmenovalo se Ben. Bylo to velmi šťastné slůně a všichni ho měli rádi. Malé růžové slůně mělo kamaráda, nejlepšího ze všech. Jmenoval se Fred. Fred byl zvláštní slůně,...

Jak asi Fred vypadal nebo jak se choval, když byl zvláštní? (jiná barva kůže, hrubá kůže, jiný tvar uší, malý chobot...) *...měl po celém těle červené puntíky. Tato dvě slůňata toho už spolu mnoho zažila. Dělal spolu rošťárny, ...*

Jaké rošťárny mohla dělat? (hrála na honěnou, na schovávanou, závodila v plavání...) *...stříkala po sobě vodou, běhala spolu lesem nebo líně polehávala ve stínu. Rozuměla si tak dobře, že spolu často ani nemusela mluvit. Jenom se na sebe podívala a už věděla, co to druhé chce.*

Jednoho dne řekla Fredova maminka: „Přestěhujeme se s našimi příbuznými o kousek dál. Děti, musíte se rozloučit.“ Obě malá slůňata byla velmi zarmoucená, protože se měla tolik ráda. Ale nedalo se nic dělat. Na rozloučenou si zamávala choboty.

Malé růžové slůňátko bylo moc nešťastné, tak moc, že už nemělo ani chuť si hrát. Nechtelo jíst, nechtelo běhat ani se stříkat vodou. Celý svět byl bez Freda šedý a prázdný. Někdy se malé slůně zlobilo na Fredovu maminku, protože mu Freda odvedla pryč.

„Pohraj si trošičku a nemysli stále na to, co nemůžeš změnit,“ řekl mu slon z jeho stáda. „Seber se přece,“ řekl mu druhý slon, když malé růžové slůně plakalo. „Není to přece zase tak hrozné, to se občas přihodí každému,“ řekl třetí. A čtvrtý dodal: „Tak si najdi nového přítele.“ Všichni se o Bena moc strachovali.

Malé růžové slůně si zkusilo hrát, zkusilo být veselé, zkusilo běhat, pokusilo se na všechno zapomenout, ale nic z toho se mu nedařilo. Den ode dne bylo smutnější a smutnější. Jednoho dne, když byl Ben obzvlášť smutný, se rozhodl, že si zajde pro radu...

Za kým si asi zašel pro radu? (lev – je král zvířat, opice – je pořád v pohybu a hodně toho vidí, sova – je moudrá...) ... k sově Heuréce. Ta sova byla stará, bílá a moudrá. Všechna zvířata z okolí ji znala. I sloni k ní někdy zašli, když potřebovali poradit. Pokud si růžové slůně z vyprávění starých slonů pamatovalo, seděla Heuréka každý večer na tomtéž stromě a poslouchala, co jí zvířata vypravovala. Malé slůně se vydalo na cestu. Šlo hlubokým lesem, přes louky, podél jezera a ještě jednou lesem. Bylo na cestě tři dny, sedm hodin a sto kroků, než přišlo k sově.

Sova Heuréka vyslechla stesky malého slůněte. Chvilí přemýšlela, pak naklonila hlavu a řekla: „Tři věci bys měl udělat...”

Co mu asi sova poradila? (pomazli se s maminkou, najdi si jiného kamaráda...) Za prvé: Když je ti smutno, vyplakej se. A je jedno, co tomu řeknou ostatní. S pláčem je to totiž stejné jako s tmavými a těžkými dešťovými mraky. Když se vyprší, jsou zase lehoučké a bílé.

Za druhé: Vypravuj někomu, koho máš rád, o svém velkém zármutku.

A za třetí: Udělej svému příteli místo ve svém srdci, a tak bude ve tvých vzpomínkách stále s tebou. A potom,“ dodala Heuréka, „je tady ještě čas, který ti pomůže. Tím, jak plyne, vezme s sebou kousek tvého smutku.“ „Děkuji,“ řekl Ben a vydal se na zpáteční cestu. Cítil se již o něco lépe.

Když se malé slůně vrátilo domů, nechalo svému žalu volný průběh. Plakalo tři dny a tři hodiny k tomu. A protože sloni mají velké slzy, za chvíli stálo v pořádné kaluži plné slz. Potom se zhluboka nadechlo, vydechlo a ucítilo, že je mu lehčeji u srdíčka.

Hned poté šlo malé růžové slůně ke své mamince a dopodrobna jí vyprávělo o svém velkém žalu a o tom, jak moc mu Fred schází. Maminka mu řekla: „To je opravdu velmi smutné, když někdo ztratí nejlepšího přítele.“ A objala ho svým chobotem. Ben se přitulil ke své mamince a bylo mu zase o trochu lépe. Odpoledne si malé růžové slůně lehlo do stínu velkého stromu a hledalo pro Freda místo ve svém srdci. Pak Ben vstal, zhluboka se nadechl a opět se cítil mnohem lépe.

Ted' v srdci malého slůněte bylo pořádně velké místo pro Freda a ještě tam zbylo místo pro rodiče a další slůňata. Když se Ben chvíli zadíval sám do sebe, zjistil, že má ve svém srdci ještě mnohem víc místa – pro slony a ostatní zvířátka, která ještě vůbec neznal. A to ho moc potěšilo. Poprvé po mnoha týdnech šel Ben za ostatními slůňaty a pozoroval je při veselých hrách. Právě pršelo, když tu náhle vyšlo sluníčko a vyčarovalo divukrásnou duhu. Všechna slůňata žasla.

Když duha uviděla Bena, chtěla mu udělat radost, protože věděla o jeho velkém zármutku.

Co asi duha udělala? (pomalovala ho obrázky, nechala ho vystoupit na sebe a podívat se na svět z výšky...) Řekla: „Pošlu vám své barvy.“ A jako mávnutím kouzelného proutku měla najednou všechna slůňata ty nejkrásnější barvy duhy: červenou, žlutou, zelenou, modrou a fialovou. Když to všechno Ben uviděl, řekl: „To je krása.“ A smál se, a to poprvé po dlouhé době. A jeho tváře byly přitom červené jako Fredovy puntíky. Konečně mu bylo zase dobře.

Ben si opět hrál s ostatními dětmi divoké hry malých slůňat, skotačil s nimi, běhal lesem a stříkal po nich vodu. S radostí vypravoval ostatním slůňatům, co všechno s Fredem zažil.

Tu a tam, když při západu slunce zaslechl z dálky troubení nějakého slona, si představoval, že je to snad Fred a že se mu určitě daří dobře.

Sloni ze stáda se moc těšili z toho, že se malému růžovému slůňátku daří opět dobře a zase si vesele hraje s ostatními slůňaty. Byla z toho velká sláva. A opět si malé růžové slůně našlo svého nejlepšího přítele. Je to ten žlutý, nebo snad ten modrý slon, co myslíš?

Všechny děti dostaly připravený obrázek slona. Dokreslily některé části jeho těla a vymalovaly si ho jednou z barev duhy. Při malování mu vymýšlely jméno a zdůvodnění, proč si vzal od duhy právě takovou barvu.

Když jsme měli slony vystřižené včetně dírk pro prostrčení prstu (chobotu), procházeli jsme se po koberci, zdravili se „choboty“ a s několika slony jsme se postupně vzájemně pozdravili a krátce jsme si popovídali. („Ahoj, já jsem Bimbo“. „Ahoj, já jsem Dlouhonožka. Kam jdeš, Bimbo?“)

Pak jsme si sedli na koberec do půlkruhu podle barev a utvořili jsme „duhu“. Já jsem měla růžového slona Bena, a kdo chtěl, představil se mu a řekl, proč

vypadá právě tak, jak vypadá. (Já jsem... červený, protože mám rád rajčata. Já jsem Kapka. Jsem modrá, protože se ráda koupu ve vodě. Jsem žlutý, protože mám rád teplo a sluníčko.)

Nakonec jsem děti požádala, jestli by řekly Benovi něco hezkého. Tím jsme tuto činnost zakončili.

Pak jsme se posadili do kruhu a hodnotili, jak se nám pracovalo a co se nám podařilo.

Reakce žáků byly vesměs kladné. Čtení s předvídáním mají velmi rády. Ocenily výtvarné činnosti i prvky dramatické výchovy.

A na úplný závěr jsme přemýšleli o tom, co jsme se dnes naučili, v čem jsme se procvičili nebo co jsme si uvědomili?

- Naslouchali jsme četbě textu a názorům spolužáků.
- Předvídali jsme podle zkušeností z četby nebo sledování filmů.
- Rozvíjeli jsme svou fantazii.
- Vcítovali jsme se do pocitů druhých.
- Uvědomovali jsme si význam kamarádství.
- Víme, jak pomoci kamarádovi, když má starosti.

Tato lekce byla první z lekcí, v nichž jsem aplikovala poznatky získané v kurzu *Čteme s nečtenáři a učíme je kriticky myslet*. Otázky před čtením děti motivovaly ke sdělování vlastních pocitů ve skupinkách. Čtení s předvídáním vedlo děti k pozornému naslouchání a rozvoji fantazie opřenou o vlastní zkušenosti. Motivaci v průběhu hodiny jsem se snažila podpořit i zařazením výtvarných a dramatických činností. Dostatečný prostor jsme věnovali rozebírání pocitů malého slůněte a také vlastních pocitů. Oceňovala jsem jejich snahu pomoci kamarádovi, který je v nesnázích. Děti byly po celou dobu práce aktivní a ukázněné. Já sama jsem měla z této lekce dobrý pocit.

Poznámka: Autorkou lekce, již jsem se inspirovala, je Kamila Bergmannová.

Zdroj: M. Weitzeová: *Jak bylo malé růžové slůně jednou velmi smutné a jak to všechno dobře dopadlo*. Thovt, Praha 2005.

Zajímavosti

Předkládáme vám inspirativní čtení o různých zajímavostech, které by neměly uniknout vaší pozornosti.

Šest užitečných rad při prezentaci

Jana Zajícová, ZŠ Slapy

Při práci v hodinách českého jazyka využívám často prezentaci jako formu, kdy děti čtou před spolužáky svoje záznamy z kulturních a literárních deníků nebo výstupy svých projektů. Dovednost prezentovat je potřeba děti naučit a pak ji pravidelně procvičovat. Na serveru www.teacherspayteachers.com jsem našla lekci, která zábavným způsobem učí děti dovednosti potřebné pro prezentace.

S dětmi jsme si nejprve povídali o tom, zda už viděly a slyšely někoho prezentovat, případně, zda ony samy už prezentovaly. Snažili jsme se vzpomenout si, čím to bylo, že nás prezentace bavila, co naopak způsobovalo, že jsme zívali nudou. Pokud máme něco prezentovat před druhými, často jsme nervózní a chováme se nepřírozně. Posluchači se potom nesoustředí na náš projev a uniká jim smysl našich slov.

Následovala minilekce, kdy jsem postupně promítala na tabuli *Šest užitečných rad*. O každé radě jsme diskutovali a vyjasňovali si, co znamená. Dobrovolníci mohli předvádět, jak to vypadá, pokud se rada nedodrжуje.

1. **Mluv dostatečně hlasitě** – lidé přestanou poslouchat, když neslyší a nerozumí. Mluv dostatečně nahlas – tvoje spolužáky zajímají tvoje názory.

2. **Dívej se lidem do očí** – pokud si dáš svoje poznámky (knihu, papír) před oči, potom tě posluchači nemohou vidět. Ve svém projevu dělej krátké přestávky a podívej se při nich do publika.
3. **Mluv dostatečně pomalu** – pokud mluvíme příliš rychle, posluchači nás nestíhají sledovat. Zpomal, dej si načas.
4. **Snaž se mluvit plynule a souvisle** – je těžké mluvit souvisle a nezadrhávat se. Pomůže, když si prezentaci doma zkusíš předem. Můžeš ji říct třeba rodičům nebo sourozencům. Budeš se pak ve třídě cítit jistěji.
5. **Používej melodii hlasu** – nemluv monotónně. To znamená, abys nezněl jako robot. Udržíš tím lépe pozornost posluchačů.
6. **Bud' sebevědomý** – pokud budeš působit, že se bojíš a jsi nervózní, tak nepřesvědčíš své posluchače. Stůj si za tím, co říkáš. Důvěřuj sám sobě.

V následující části se děti rozdělily do dvojic. Vždy jeden člen dvojice si vytáhl lísteček (viz níže) a podle instrukcí na něm přečetl úryvek z knihy. Jeho spolužák se pokoušel odhalit, která rada nebyla dodržena.

V závěrečném kruhu jsme mluvili o tom, jak nám šest rad pomůže udržet posluchače bdělé a zaujaté pro naši prezentaci.

Děti hodina dost bavila. Zejména část, kdy si zkoušely různé prezentační

nešvary, měla veliký úspěch. Dost jsme se nasmáli a jsem přesvědčená, že si děti budou rady dobře pamatovat.

Na tuto hodinu navazujeme vždy, když někdo ve třídě prezentuje. V tom případě si rady připomínáme. Publikum dostává lístečky pro zpětnou vazbu. Na nich jsou otázky:

Mluví dostatečně hlasitě?	ANO – NE
Dívá se lidem do očí?	ANO – NE
Mluví dostatečně pomalu?	ANO – NE
Mluví plynule a souvisle?	ANO – NE
Používá melodii hlasu, není to nuda?	ANO – NE
Chová se přirozeně?	ANO – NE

Spolužáci dávají prezentujícímu zpětnou vazbu o jeho výkonu. Každý ve třídě dává po celou dobu prezentace pozor, aby věděl, jakou odpověď zaškrtnout. Zároveň si každé dítě opakuje, jak má prezentace vypadat. Díky úvodu o prezentaci a praktickému vyzkoušení si šesti rad a jejich nedodržování v praxi, vědí děti, co se po nich žádá. Dovednosti prezentovat pak upevňují s dětmi v průběhu celého roku.

(Hodina byla odučena ve 4. ročníku.)

Mluv potichu – přečti svůj úryvek a snaž se dodržovat všechna pravidla pro prezentaci kromě... hlasitého mluvení. **Mluv potichu.**

Mluv hodně rychle – přečti svůj úryvek a snaž se dodržovat všechna pravidla pro prezentaci kromě... pomalého čtení. **Čti nepřírozně rychle.**

Mluv monotónně – přečti svůj úryvek a snaž se dodržovat všechna pravidla pro prezentaci kromě... používání melodického hlasu. **Vůbec nepoužívej melodii hlasu.** Mluv monotónně.

Nedívej se lidem do očí – přečti svůj úryvek a snaž se dodržovat všechna pravidla pro prezentaci kromě... očního kontaktu. **Vůbec se nedívej na spolužáky.** Můžeš si dát na chvíli knihu nebo papír přímo před oči, aby na tebe vůbec neviděli.

Opakuj slova – přečti svůj úryvek a snaž se dodržovat všechna pravidla pro prezentaci kromě... plynulosti. **Zadrhni se u několika slov.** Opakuj je několikrát dokola.

Chovej se trochu hloupě – přečti svůj úryvek a snaž se dodržovat všechna pravidla pro prezentaci kromě... sebevědomého vystupování. **Udělej něco hloupého.** Hraj si se svými vlasy, poskakuj, kousej tužku...

Do knihovny...

Prinášíme recenze nových knih, ať už pro dospělé nebo pro děti a mládež. Věříme, že tak najdete inspiraci pro zařazení knih do vaší třídní, školní nebo domácí knihovničky nebo pro práci s textem ve výuce.

Marka Míková: *Jonáš spěchá domů*

Ilustroval Radoslav Valeš. Vydalo nakladatelství Argo, Praha 2015.

Obálka s velkými písmeny a jasnou barevností na bílém podkladu upoutá na první pohled. S názvem navíc výrazně koresponduje obrázek putujícího medvídky. Začátek příběhu s momentem vzniku hračky trochu připomíná Pinokia, ale medvídek vzápětí dostane lístek s adresou a je svým tvůrcem vložen do krabice a odeslán. Medvídek sice neví, jak se jmenuje, ale ví, že putuje domů a tam jméno dostane. Cesta je samozřejmě místy velmi strastiplná, obzvláště nebezpečně to vypadá, když se ocitne v bahně a zdá se, že v něm utone. Na poslední chvíli je zachráněn kapitánem Vážkou. V lese pomůže vlkovi a pak se od něj dozví, čeho se lidé nejčastěji bojí. Překoná bouři, dojde do města, kde si ho nikdo nevšímá, ale od namyšlené kočky přeci jen zjistí, kdo mu poradí, kam dál. V dětech možná zůstane otázka, zda se medvídek se psem Knírem ještě někdy uvidí.

Dospělí při předčítání mohou ocenit hezkou češtinu, kdy vedle spisovné je použita i nespisovná mluva jednotlivých

postav. Je sympatické, že se v knize nevyskytují gramatické chyby.

Obrázky vypadají jednoduše a nenáročně. Takové by mohl docela snadno vyrobit i ten, kdo si o sobě myslí, že malovat neumí. Skoro jako by vybízely k napodobení. Působí živě a lákají k prozkoumávání, z čeho všeho jsou vlastně vytvořeny. Výhradu by mohl mít nějaký znalec košíků a někdo se také může pít po dečce, kterou Lea přikryla spícího medvídky.

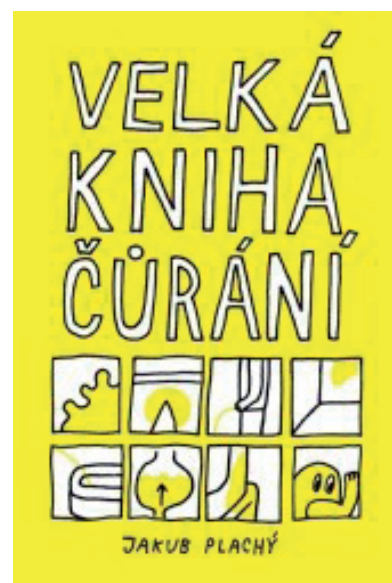
V knize není uvedeno, jak starým dětem je kniha určena. Avšak podobné příběhy mohou poslouchat děti od tří let a četbu si mohou užít děti a dospělí jakéhokoliv věku. Obrazně vzato je to příběh o životním putování, které prožívá každý z nás. Peripetie, jimiž medvídek prochází, jsou obrazy našich životních výzev, je jedno, zda malých či velkých, hlavně když z nich vyjdeme celiství a spokojení sami se sebou. Podobně jako medvídek, který šťastně zjistí, že se jmenuje Jonáš.

Jakub Plachý: *Velká kniha čůrání*

Vydalo nakladatelství Labyrint, Praha 2013.

Tato malá útlá brožovaná kniha se na zadní straně obálky honosí nápisem Encyklopedie čůrání pro malé i velké. Pod názvem encyklopedie si většinou lidé představí velkou tlustou knihu. Tuto encyklopedii však lze brát jako vtípnou nadsázku. Přesto však i tato encyklopedie obsahuje několik odborných výrazů, definici pojmu a jeho prozkoumání z různých hledisek, chybí snad jen hledisko etymologické. Celá knížka je psána ručně velkými tiskacími písmeny, gramaticky správně, a pokud je třeba něco vybarvit, je příznačně použita pouze barva žlutá. Obrázky jsou velmi názorné a velmi

jednoduché, čímž mohou být sympatické malým čtenářům. Dospělí lidé na tuto knížku nahlíží velmi rozdílně, osobně jsem se setkala jak s nadšením, tak i s odsouzením, ale hlavně vím, že desetileté děti ji četly rády. O její oblibě svědčí i nový dotisk 1. vydání v roce 2015. Ocenění zaslouží i prostý fakt, že o něčem tak intimním je konečně napsána kniha, která rozhodně nenudí a v níž se vyskytují informace, o kterých mnozí dospělí nemají ani ponětí. Pokud tedy budete chtít poskytnout sobě kýženou chvíli klidu a svým dětem zároveň zábavu i poučení, pak je tato kniha kapesního formátu dobrým tipem.

Marianne Dubuc: *Ptáček a lev*

Vydalo nakladatelství Labyrint, Praha 2015.

Jemný, skoro až dojemný příběh o pomoci, přátelství, čekání, smíření, naději, shledání, radosti a vzájemné blízkosti.

Tip pro četbu s dětmi, které ještě číst neumějí. Jako výraziva pro vyprávění příběhu používá autorka především obrázky a jen velmi málo a velmi sporého textu, obsahujícího většinou jednoduché věty, mnohdy jen jednoslovné. O co méně

je textu, o to více tu najdete obrázků – celostránkových, často dvoustránkových, které malí čtenáři – nečtenáři mohou „číst“ sami. Například proč se tu najednou vyskytne celá dvoustrana docela prázdná, to jistě rozluští při dalším otočení čistě bílého listu. Někdy bude potřeba jim ve „čtení“ pomoci, ale na mnoha místech jistě přijdou na to, co všechno obrázek skrývá, a budou vyprávět sami.

Připravila Kamila Bergmannová

